

veenkracht

04

Claudine geeft
taalcoaching

06

Ondernemers werken met
vluchtelingen en asielzoekers

08

Mariana grijpt
elke kans

04

Claudine geeft taalcoaching aan vluchtelingen

06

Sociale ondernemers over werken met vluchtelingen en asielzoekers

14

Oekraïense moeder en dochter leren samen Nederlands

08

Oekraïense Mariana grijpt elke kans met beide handen aan

12

Van asielzoeker naar collega bij OPMAATZAGEN.nl

En verder:

Sneak preview: de plannen voor de opvanglocatie	16
Buddy to Buddy brengt nieuwkomers en Nederlanders samen in Veenendaal	17
VISA Veenendaal met Veens Lef	18

“Samen maken we opvang die werkt”

De opvang van vluchtelingen en asielzoekers vraagt veel van gemeenten: opvanglocaties vinden, beheren en onderhouden, zorgen voor veiligheid en begeleiding en tegelijk oog en oor houden voor de omgeving.

Als gemeente Veenendaal willen we opvang organiseren op een manier die past bij onze stad. Daarom houden we de organisatie zo veel mogelijk in eigen hand. Toch slaan we ook graag de handen ineen: met partners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Er is in onze samenleving veel energie om gezamenlijk te zorgen voor goede opvang.

De vele vrijwilligers noem ik hier speciaal. Zij hebben zich onmisbaar gemaakt. Voor de mensen die we opvangen maken zij het verschil. En voor ons als gemeente maken zij, met hun vele handen, het werk lichter.

Zo werken we van dag tot dag aan goede opvang. Tegelijk kijken we vooruit. Landelijke ontwikkelingen, zoals de Spreidingswet voor de opvang van asielzoekers, vragen om keuzes. Voor die keuzes nemen we onze verantwoordelijkheid.

Ook voor de opvang van Oekraïense ontheemden kijken we vooruit. We investeren in opvanglocaties door gebouwen aan te kopen en aan te passen. Zo maken we deze gebouwen leefbaarder en toekomstbestendig.

Dit is het tweede magazine over opvang in Veenendaal. Ook in deze uitgave zie je in woord en beeld hoe we alles doen en vooral wie alles doet. Alles vanuit onze Veense visie: dat goede opvang kansen biedt om volwaardig mee te doen in onze samenleving. Samen maken we opvang die werkt.

Gert-Jan Kats
Burgemeester

Claudine geeft taalcoaching aan vluchtelingen

“Wie Nederlands leert, komt *verder*”

Toen de oorlog in Oekraïne begon, voelde Claudine zich machteloos. Ze wilde iets doen, maar wat kun je als gewone inwoner betekenen? Ze begon met het schoonmaken en helpen opknappen van woningen voor Oekraïense vluchtelingen. Later kwam ze via een mailinglijst terecht bij de taalcoaching in de opvanglocatie aan de Wageningse laan. Inmiddels is ze daar iedere week te vinden.

“Ik ben verpleegkundige en heb geen achtergrond in het onderwijs”, vertelt Claudine lachend. Toch begon ze gewoon. In het begin was het zoeken. Met een groep vrijwilligers bedachten ze hoe ze de coaching konden aanpakken. Dat was een kwestie van gewoon beginnen en onderweg ontdekken wat werkt.

“Het belangrijkste is met elkaar praten en het gewoon proberen”

Inmiddels heeft Claudine een redelijk vast groepje. Iedere maandag zit ze anderhalf uur met de bewoners om Nederlands te oefenen. Ze bereidt haar lessen nauwelijks voor. “Het loopt toch altijd anders dan verwacht. Ik pak wat boeken en spelletjes en kijk waar we die dag mee aan de slag kunnen. Een onderwerp als ‘het huis’ levert bijvoorbeeld zomaar een hele les op. Woorden oefenen, zinnen maken en rollenspellen doen. ‘Jij werkt in de supermarkt en jij zoekt het brood.’ Dat soort kleine situaties oefenen we. Het belangrijkste is dat ze met elkaar praten en het gewoon proberen. We hebben veel plezier tijdens de lessen.”

Meer dan taal alleen

De deelnemers zijn gemotiveerd, merkt Claudine. Sommigen oefenen ook zelfstandig met apps of boeken. En wie Nederlands leert, komt verder. Dat ziet ze bijvoorbeeld bij mensen die sneller een baan vinden of makkelijker in contact komen met Nederlanders.

De taalcoaching gaat over meer dan woorden en grammatica. Er ontstaat contact en na verloop van tijd ook vertrouwen. Soms vertellen bewoners iets over hun leven of hun situatie. Claudine vraagt daar niet actief naar. “Dat is privé. Als ze willen praten, is het natuurlijk goed.” Ze merkt dat er vanzelf een band ontstaat wanneer mensen langere tijd bij elkaar in de groep zitten. Daardoor is het weleens moeilijk als iemand het

land moet verlaten aan het eind van een procedure. “Dan denk ik: wat triest. Je kent iemands verhaal een beetje en dan is diegene ineens weg. Vaak weet niemand waarheen.”

Ook de Nederlandse samenleving komt tijdens de coaching aan bod. “Ik probeer te laten zien hoe Nederland in elkaar zit. Een bericht over het homohuwelijk in de krant kan bijvoorbeeld aanleiding zijn om te praten over verschillen tussen culturen. Dan kom je er ook weer achter hoe vanzelfsprekend gelijke rechten in Nederland eigenlijk zijn. Tegelijkertijd leer ik ook van de mensen die ik ontmoet. Een paar woorden Arabisch bijvoorbeeld, maar het verruimt vooral mijn blikveld.” Wat haar het meest opvalt in de opvang: “Dat het hier goed geregeld is”. Ze

ziet dat er veel wordt georganiseerd: taalcoaching, sport, vrijwilligerswerk en mogelijkheden om te werken. Bewoners die al op meerdere opvangplekken hebben gewoond, vertellen haar dat ze het in Veenendaal goed geregeld vinden. Toch weet ze ook dat het niet altijd makkelijk is: “Met meerdere mensen op een kamer heb je weleens botsende ritmes, bijvoorbeeld als de een vroeg moet werken en wil slapen en de ander juist laat opblijft”.

“Een beetje helpen maakt soms al het verschil”

Verskil maken

Naast de taalcoaching helpt Claudine ook bij het organiseren van beauty-avonden voor bewoners van de opvang. Ook gaat ze regelmatig met een groepje wandelen bij Kwintelooijen. Wat brengt het vrijwilligerswerk haar? “Ik krijg er energie van. Ik vind het leuk om al die verschillende culturen bij elkaar te zien.” Vooral het kleine gebaar vindt ze waardevol. “In deze niet zo gezellige wereld kun je toch iets kleins bieden om het voor mensen even wat prettiger te maken. We zijn allemaal mensen. En niemand, geen enkel volk of persoon of macht zou daarbij meer rechten of privileges mogen hebben. Helaas is de realiteit anders. Dat vind ik wel frustrerend.” En dat is precies waarom ze ermee doorgaat. Niet omdat ze alles kan oplossen, maar omdat een beetje helpen soms al verschil maakt.

Taalcoach Claudine met bewoonster Nadira

Wil jij Claudine's nieuwe collega worden?

En net als zij met een beetje helpen het verschil maken? Bijvoorbeeld met sport- of spelactiviteiten voor de bewoners van de opvanglocatie in Veenendaal? Je bent van harte welkom! Stuur een e-mail naar veenendaalvoorvluchtelingen@veenendaal.nl met je naam, telefoonnummer en hoe je wilt hebben. Je hoort dan zo snel mogelijk van ons.

v.l.n.r.: directeur Nancy van der Vin, werknemer Hadi met Mats, Joery en Gijs, zijn ploegcollega's van die dag. Directeur Wim van Ginkel ontbreekt op de foto: hij liet het podium graag aan de directeur van Rosa Novum.

Sociale ondernemers over werken met vluchtelingen en asielzoekers:

“Deze mensen zijn zó gemotiveerd”

Bij Rosa Novum, onderdeel van de Koninklijke Ginkel Groep, werken verschillende asielzoekers, statushouders en voormalige statushouders. Achter deze opsomming schuilt een verhaal dat door twee betrokken ondernemers wordt verteld: directeuren Wim van Ginkel en Nancy van der Vin.

Een traditie van 123 jaar

Voor Van Ginkel begint het verhaal ver vóór Rosa Novum. De Koninklijke Ginkel Groep werd 123 jaar geleden opgericht door zijn overgrootvader. Van jongs af aan zag hij hoe vaders langskwamen met zoons die volgens hen “niet konden leren, maar wel konden werken”. Van Ginkel, de vierde generatie in dit Veense familiebedrijf: “Vaak ging het om jongens die om verschillende redenen moeilijk konden meekomen. Tegenwoordig zou je misschien zeggen dat ze een afstand tot de arbeidsmarkt hadden, maar bij ons kregen ze gewoon de kans om hovenier te worden. Als directie zien wij geen onderscheid in mensen. Dat is al die 123 jaar zo geweest”.

Een eigen sociaal bedrijf

Gaandeweg kwamen de sociale werkvoorzieningen in Nederland onder druk te staan. Het bedrijfsleven werd opgeroepen om ‘maatschappelijke verantwoordelijkheid’ te nemen. Zo ontstond het idee voor een eigen sociaal bedrijf in groenonderhoud en omgevingsbeheer. Onder leiding van directeur Nancy van der Vin begon Rosa Novum in 2018 met acht medewerkers. Later nam het veertien collega's over van de sociale werkvoorziening IW4. Inmiddels werken er zo'n honderd mensen.

medewerker die digitaal de weg niet kon vinden. Is dat nou zo'n probleem? Nee. En maakt het zijn leven makkelijker? Ja”. Haar nuchtere conclusie: “Gewoon doen wat nodig is”.

Deze aanpak levert zeer betrokken collega's vanuit de vluchtelingenopvang op. Zij gaan vaak ver in hun wil om te werken. Van der Vin vertelt over een collega die een bepaald certificaat niet haalde omdat de taal hem in de weg zat. Daarop volgde hij zelf, in eigen tijd en op eigen kosten, de benodigde cursus in het Arabisch. “Ik zei nog: ‘Dat betalen wij

vaak zó gemotiveerd. Kijk breder dan diploma's en durf ook hoogopgeleide gevluchte mensen aan te nemen. Velen spreken uitstekend Engels, maar blijven door taal en bureaucratie vaak jarenlang vastzitten in ongeschoold werk. Bij ons werkt iemand met een master in Economie. Hij spreekt Nederlands, Engels, Turks en Chinees. Hij is graag bij ons maar ik had hem een baan bij een internationaal bedrijf gegund. Dat was een betere match geweest”.

Ondanks de succesvolle aanpak kent de inzet van mensen uit de noodopvang een schaduwkant. Van der Vin noemt het voorbeeld van een medewerker die, na alle opgebouwde ervaring en vertrouwen, alsnog het land moest verlaten omdat zijn asielprocedure negatief uitviel. Werk en inzet tellen daarbij niet mee als criterium, volgens Van Ginkel “een gebrek in de wetgeving”.

Investeren in mensen

Voor Rosa Novum verandert het weinig aan de kern van de aanpak. Waar het bedrijf uiteindelijk naartoe werkt, is een duurzame baan: niet een tijdelijke werkervaringsplek, maar structureel werk waarin iemand zich verder kan ontwikkelen. Van der Vin ziet dat terug in de praktijk: medewerkers die op de werkvloer door-groeien tot voorman of die na lang wachten op de IND alsnog een vaste aanstelling kunnen krijgen. Van Ginkel noemt het de kern van het sociaal werkgeverschap zoals hij dat voor ogen heeft: investeren in mensen, ook als daar geen garantie op winst tegenover staat. “Uiteindelijk is het juist die investering die loyaliteit en een stabiele, gemotiveerde ploeg oplevert”.

“Werkgevers, ga het gewoon aan”

Van der Vin: “Dit is ons bedrijf en iedereen is hier welkom. Wie bij ons is aangenomen krijgt net als ieder ander honderd kansen. Dat betekent ook dat er bij Rosa Novum mensen werken met soms ernstige problemen. Maar fouten of tegenslagen betekenen niet het einde van een dienstverband”. Van Ginkel vult aan: “Iedereen heeft gewoon recht op een eigen leven, met alles wat daarbij hoort. De een heeft daar nu eenmaal meer ondersteuning bij nodig dan de ander”.

“We hebben heel goede collega's gekregen”

“Vanaf de start van de noodopvang in Veenendaal krijgen we ook mensen daarvandaan. Dat past heel goed, omdat we door de jaren heen veel ervaring hebben opgedaan met het begeleiden van anderstaligen en zij-instromers”. Zo werken bij Rosa Novum nu onder anderen asielzoeker Hadi, twee Syrische statushouders een aantal voormalige statushouders uit Eritrea en de Oeigoerse gemeenschap die inmiddels de Nederlandse nationaliteit hebben. “Bij ons raken ze thuis in het hoveniersvak. Als je alleen maar handjes nodig hebt moet je deze keuze niet maken. Je moet als bedrijf ook bereid zijn om in je bedrijfsvoering iets aan te passen.” Sociaal werkgeverschap is dan ook een vast onderdeel van het strategisch plan van het bedrijf.

Ondersteuning vraagt maatwerk

Van der Vin maakt duidelijk dat de begeleiding soms verder gaat dan werk alleen. “Om eenzaamheid onder medewerkers tegen te gaan, organiseerden we een tijdje gezellige zaterdagmiddagen met een potje poolen en een drankje. Toen daar toch niet veel behoefte aan bleek te zijn we er weer mee gestopt. Het is soms zoeken naar wat werkt en het vraagt hier en daar wat maatwerk.” Een eigen stichting, gevoed door een deel van de bedrijfswinst, biedt praktische hulp. Van der Vin: “Dat gaat van schuldhelp tot, in één geval, een collega die online ondergoed bestelde voor een

toch, dat hoeft je niet zelf te doen’. Maar hij ging het gewoon doen.” Voor Van der Vin is dat kenmerkend voor de motivatie die ze telkens weer tegenkomt.

Taal als drempel

De taalbarrière is volgens haar de grootste dagelijkse uitdaging. “Op de werkvloer ontstaan soms hele meng-taaltjes tussen collega's bij gebrek aan een gezamenlijke taal. Een Nederlandse voorman en twee collega's communiceren vooral met gebaren. Het hoveniersvak leent zich daar relatief goed voor: je kunt het werk goed voordoen, het is voorspelbaar en wordt met de tijd routine. Rosa Novum investeert bovendien, samen met de arbeidsmarktregio, elke winter in een extra taalcursus voor de werkvloer. Die heeft er inmiddels toe geleid dat twee medewerkers, die eerst onvoldoende Nederlands spraken, zijn doorgeschoold tot voorman.”

Gewoon heel goede collega's

Van Ginkel en Van der Vin zijn eenduidig over de opbrengst van het werken met vluchtelingen en asielzoekers: vooroordelen onder bestaande collega's zijn volgens Van Ginkel “als sneeuw voor de zon verdwenen”, simpelweg doordat nieuwe collega's gewoon hun werk goed doen. Van der Vin: “We hebben gewoon heel goede collega's gekregen.” Haar boodschap aan twijfelende werkgevers is: “Ga het gewoon aan. Deze mensen zijn

Oekraïense Mariana grijpt *elke kans* met beide handen aan

Als Mariana iets meer dan een jaar geleden samen met haar moeder vanuit Oekraïne naar Nederland vlucht, is ze vijftien. Ze laat familie achter in Charkiv, een stad die nog altijd dicht bij het front ligt. Nu woont ze aan het Achterstraatje in Veenendaal, gaat ze naar school, werkt ze bij Home Fashion en droomt ze over een toekomst in business en marketing. Stilzitten past niet bij haar.

“Hier kan ik elke dag zonder gevaar wakker worden”

“De eerste maanden van de oorlog was ik heel bang dat ik zou sterven”, vertelt Mariana. “Toen dacht ik: ik heb nog zoveel van het leven niet gezien en er zijn zoveel dingen die ik wil doen. Vanaf dat moment wilde ik alles uit het leven halen.”

Taal en school

Die instelling nam ze mee naar Nederland. Mariana wilde zo snel mogelijk naar een gewone Nederlandse school. Omdat er in Veenendaal geen internationale schakelklas is, besloot ze zichzelf zo snel mogelijk Nederlands te leren. Ze leende boeken bij de bibliotheek en oefende uren per dag met Duolingo en filmpjes op YouTube.

Het resultaat mag er zijn. Na iets meer dan een jaar spreekt ze vloeiend Nederlands en zit ze op het Rembrandt College. Dit schooljaar gaat ze naar havo 4, met het profiel Economie & Maatschappij. “Ik vind het zo fijn om weer naar school te gaan en klasgenoten te ontmoeten. Door de oorlog had ik al lange tijd alleen maar online lessen en dat was daarvoor ook al zo door corona. Ik vind het Nederlandse onderwijsstelsel eigenlijk beter dan wat ik gewend was in Oekraïne. Je kunt meer kiezen wat bij je past.”

Een tweede thuis

Samen met haar moeder woont Mariana op één kamer in de kleinschalige opvanglocatie aan het Achterstraatje.

Een plek waar mensen elkaar kennen

Amanda Lopdrup Van Noort is anderhalf jaar locatiecoördinator van onder andere de opvanglocatie aan het Achterstraatje. Ze is geboren in Denemarken, woonde een aantal jaren in België en verhuisde voor de liefde naar Veenendaal. Door eerdere ervaring met asielopvang in België, koos ze bewust voor deze doelgroep in Veenendaal.

“De opvanglocatie aan het Achterstraatje is kleinschalig en gericht op families. Er wonen ongeveer twintig Oekraïense bewoners, voornamelijk gezinnen. De kracht van deze locatie zit vooral in de onderlinge betrokkenheid. Bewoners kennen elkaar, helpen elkaar en trekken samen op. Ze hebben een fijne tuin en een gezamenlijke woonkamer waar veel contact ontstaat. Dat maakt het voor bewoners makkelijker om zich thuis te voelen. Wij zijn er vanuit de gemeente een paar keer per week om vragen te beantwoorden en mensen op weg te helpen of gewoon voor een praatje”, vertelt ze. “Het is mooi om te zien hoe bewoners hier samen echt een gemeenschap hebben gevormd.”

Het verhaal van Mariana laat volgens Amanda zien hoeveel veerkracht en talent er onder de bewoners te vinden is. “Ze heeft in korte tijd ontzettend veel bereikt. Daar mag ze trots op zijn.”

Haar vader, broer, opa en oma wonen nog altijd in Charkiv, een stad op de grens met Rusland die regelmatig te maken heeft met aanvallen. Een paar keer per week probeert ze contact met hen te hebben, al is dat door de oorlog en stroomuitval niet altijd vanzelfsprekend. “Je weet nooit wat er gebeurt. Soms lees je dingen in het nieuws voordat je familie er iets over vertelt.”

De opvanglocatie voelt inmiddels als een tweede thuis. Er wonen ongeveer twintig Oekraïners, afkomstig uit verschillende regio's. “Iedereen kent elkaar. We drinken samen thee, vieren verjaardagen en helpen elkaar.”

Van verkoop tot sociale media

Mariana is een aanpakker en ziet overal kansen. Naast school werkt ze in vakanties en in het weekend bij woonwinkel Home Fashion, in het gebouw van Eijerkamp. Die baan kwam voort uit haar ervaring in Oekraïne. Tijdens de oorlog deed ze vrijwilligerswerk voor jongerenorganisaties en maakte ze video's en berichten voor sociale media.

In Nederland zocht ze daarom werk waarin ze die ervaring kon gebruiken. Ze maakte een portfolio en solliciteerde op allerlei plekken. Vaak vonden bedrijven haar te jong. Tot ze reageerde op een vacature van Home Fashion en werd uitgenodigd voor een gesprek. Mariana:

“Ik had per ongeluk mijn portfolio meegestuurd, maar ze zochten een winkelmedewerker, haha. Voor die functie werd ik gelukkig aangenomen.”

Eerst leerde ze het winkelwerk en het omgaan met klanten. Daarna liet ze op eigen initiatief zien wat ze nog meer kon. “Ik heb een voorstel gemaakt voor sociale media: een doelgroepenanalyse, ideeën voor content en een strategie. Dat had niemand gevraagd, maar ik dacht dat het goed zou zijn voor de winkel.” De eigenaar was onder de indruk. Inmiddels werkt Mariana als verkoopmedewerker én helpt ze mee met de sociale media van het bedrijf.

Leren pauzeren

Ondernemend zijn heeft ook een keerzijde, ontdekte ze. “Als ik ergens aan begin, ga ik door. Met Nederlands leren zat ik soms vijf of zes uur per dag te oefenen. Hier in Nederland heb ik geleerd dat je soms moet pauzeren om verder te kunnen.”

Sport speelt ook een grote rol om tot rust te komen en om haar gezondheid te verbeteren. Ze vertelt open dat haar gezondheid een van de redenen was om naar Nederland te komen. “Na een moeilijke periode tijdens de oorlog, met paniekaanvallen en gewichtsverlies, hielp krachttraining me om weer in balans te komen.”

Dankbaar voor kansen in Nederland

Wie Mariana ontmoet, merkt al snel dat ze ondanks alles vooral vooruitkijkt. Dankbaar voor de kansen die ze hier krijgt en vastbesloten om er iets van te maken. Toch heeft ze voor haar toekomst nog geen vast plan. International Business, marketing, iets financieels of misschien ooit een eigen onderneming: ze staat voor veel mogelijkheden open.

“Bewoners hebben hier samen echt een gemeenschap gevormd”

Aan de inwoners van Veenendaal wil ze nog meegeven dat mensen uit de Slavische cultuur soms serieuzer overkomen dan bedoeld. “Mensen op school dachten weleens dat ik verdrietig was of dat me iets was overkomen. Dan oogde ik wat gesloten. Maar dat is gewoon onze cultuur. We zijn wel lief en vaak sociaal, alleen niet zo uitbundig. Maar we vinden het fijn om contact te hebben met Veenendalers en waarderen alle hulp. We zijn heel dankbaar voor Nederland en voor de kans om opnieuw te beginnen. Voor mij betekent het heel veel dat ik hier elke dag zonder gevaar wakker kan worden.”

V.l.n.r.: bewoners Zayed,
Abdulnaser en Mohammad

Mede-eigenaar Adriaan Smith met
medewerker Solomon

Van asielzoeker naar collega bij OPMAATZAGEN.nl

Toen OPMAATZAGEN.nl een jaar geleden op zoek was naar nieuwe medewerkers, kwam ondernemer Adriaan Smith via via in contact met de gemeente. Of mensen uit de noodopvang werk zochten? Het antwoord was duidelijk: ja! Inmiddels werken vier mensen uit de opvang bij het bedrijf.

Het begon vooral vanuit een praktische behoefte. “We waren hard op zoek naar mensen. We groeien als bedrijf en werkten al met medewerkers met verschillende nationaliteiten, maar het lukte niet om voldoende nieuwe mensen te vinden.” Via een kennis kwam Smith bij de gemeente terecht. Hij maakte kennis met het team van de gemeente dat mensen vanuit de opvang op weg helpt naar werk. Niet veel later begon de eerste medewerker.

“Daar kwam wel het nodige bij kijken, zoals een tewerkstellingsvergunning, een BSN-nummer en allerlei andere regels. Dat maakt het aannemen van iemand uit de opvang anders dan wanneer iemand met een Nederlands paspoort binnenkomt. De gemeente hielp ons ontzettend goed met al het papierwerk en de regelgeving. Inmiddels weten we goed hoe het werkt en kennen we het proces.”

Positieve indrukken

De eerste indrukken waren positief. Nieuwe medewerkers draaien vaak een halve dag mee om kennis te maken met de producten, de machines, de collega's en het werk. “Vanaf die kennismaking was het eigenlijk meteen goed. Inmiddels draaien ze volledig mee. Ze willen graag werken, draaien mee in verschillende ploegendiensten en zijn nieuwsgierig. Die nieuwsgierigheid wordt door ons gewaardeerd en gestimuleerd.”

Soms vraagt het inwerken wat extra tijd. Smith: “Eén van de medewerkers had tot een jaar geleden nog nooit een computer gebruikt. Inmiddels weet hij goed de weg en kan hij met de systemen werken.

Daar investeer je dan in. Wat je ervoor terugkrijgt aan dankbaarheid en arbeidsethos valt me telkens weer op. Achteraf denk ik: waarom zijn we hier niet eerder mee gestart?”

Niet alles gaat vanzelf goed

Toch is dit verhaal geen aaneenschakeling van successen. Eén medewerker moest het land afgelopen zomer alsnog verlaten, omdat zijn asielprocedure niet werd verlengd. Een ander, sociaal en snel in het oppikken van de processen, bleek het fysieke werk simpelweg te zwaar te vinden. Tegelijk werd recent het contract van de eerste medewerker verlengd. “Eigenlijk is er geen discussie of ze willen blijven. Ze lopen hier met een grote glimlach rond. En ze dragen inmiddels bekenden aan die hier ook graag willen werken. Dat is natuurlijk een groot compliment.”

Leren van en met elkaar

De voertaal in de productie is Engels. Dat maakt de samenwerking gemakkelijker. Ondertussen gaat ook Nederlands steeds beter. Volgens Smith levert werken de asielzoekers meer op dan alleen een inkomen. “Het geeft ritme en structuur, En het geeft het gevoel dat je wordt gewaardeerd en ergens van betekenis bent. Zeker wanneer je in onzekerheid zit over je toekomst, is dat heel belangrijk.”

Ook als werkgever heeft hij iets geleerd. Zijn blik is breder geworden. “Daarom zou ik andere ondernemers vooral willen meegeven: probeer het. De voorselectie vanuit de gemeente helpt echt om te kijken welk type medewerker bij welk bedrijf past. De begeleiding van de gemeente is fijn.”

En misschien vat één opmerking het hele verhaal wel samen: “Asielzoekers zijn ook gewoon mensen die graag willen werken, gezien en gewaardeerd willen worden. Als je dat kunt bieden, krijg je er ook veel voor terug”.

“Achteraf denk ik: waarom zijn we hier niet eerder mee gestart?”

Oekraïense moeder en dochter leren samen Nederlands

“Het belangrijkste voor een ouder is je kind gelukkig te zien”

Toen Anna Melnyk en haar dochter Sasha in januari 2024 een school zochten, gingen ze spontaan op bezoek bij de Tamimschool in Veenendaal-Oost. Daar ontmoetten ze directeur Monique, die hun een warm welkom heette. Sasha had bovendien een heel praktisch argument: “Mama, hier zijn de winkels om de hoek. Als ik op school zit kun je winkelen en op mij wachten.” Sindsdien gaat het volgens Anna “heel goed”.

Snel thuis in een nieuwe taal

Sasha was twee jaar toen ze samen met haar moeder uit Oekraïne naar Nederland kwam. Inmiddels denken mensen vaak dat ze hier geboren is: ze spreekt vloeiend Nederlands, zonder accent. Anna lacht: “Zelfs de Nederlandse 'r', die hier met de keel wordt gevormd in plaats van tegen de tanden zoals in het Oekraïens, pikte ze moeiteloos op. Terwijl ze tot haar tweede alleen maar Oekraïens had gesproken en gehoord”.

Haar tijd op de peuterspeelzaal en later op de basisschool zorgde ervoor dat Sasha de taal snel leerde. Het zorgde er ook voor dat ze vrienden maakte en gewoon kind kon zijn, ondanks de oorlogsomstandigheden waar ze uit kwam. Voor Anna is dat waar het om gaat. “Het belangrijkste voor een ouder is je kind gelukkig te zien. Het is heel fijn dat onze dochter blij is.”

Het schoolsysteem in Oekraïne is anders dan in Nederland. Kinderen gaan daar pas naar school wanneer ze 6 of 7 jaar zijn. Anna ziet dat het er op school ook anders aan toe gaat dan ze gewend is vanuit Oekraïne. “Geen vaste vakken of strikte discipline, maar spelen, zingen, knutselen en vooral: kinderen die leren zelf iemand te zijn en om te gaan met anderen.”

Toen Anna aan Sasha's leerkracht vroeg of ze thuis extra moest oefenen met lezen of schrijven, kreeg ze een duidelijk antwoord: “Wij zijn school, kinderen leren hier. Jullie kunnen thuis gewoon ouders zijn. Doe leuke dingen met elkaar”. Inmiddels is ook de vader van Sasha in Nederland en is het gezin na jaren weer compleet.

Onderwijs als sleutel

Ook Anna zelf leert veel sinds ze in Nederland is. Ze begon met een taalmaatje via de bibliotheek. Daarna volgde ze samen met drie vriendinnen een taal cursus Nederlands. Sinds een paar maanden heeft ze werk. “Bij dit bedrijf zijn ze heel blij dat ik al Nederlands spreek. Collega's helpen me soms nog wel met zinsbouw en woordvolgorde.”

In Oekraïne heeft Anna een opleiding afgerond tot sociaal pedagoog en praktisch psycholoog. Daarna werkte ze bij een kunstacademie als hoofd van een

van de filialen van de school. Ze hoopt hier ooit een vergelijkbaar beroep te kunnen uitoefenen door een passend diploma te halen.

Moeder en dochter leren ook van elkaar: Anna leest Sasha voor en oefent zo haar eigen intonatie, terwijl Sasha soms haar moeders zinnen corrigeert. “Het is bijzonder hoe makkelijk Sasha de grammatica oppakt. Dat gaat bijna vanzelf. En ze leert me ook grappige Nederlandse zinnen die ze op school hoort, zoals ‘Met proberen kan je leren’ of ‘Wat je zegt ben je zelf’.”

Dit schooljaar start Sasha in groep 3. Daar komt op zaterdag ook nog de Oekraïense school bij. Ze volgt dan online lessen met Oekraïense kinderen in allerlei andere landen. Zo blijft ze ook het cyrillische alfabet en haar moedertaal beheersen. “Belangrijk”, vindt Anna, “want je weet niet hoe de toekomst eruitziet.”

“Sasha leert me grappige zinnen die ze op school hoort”

“Hier leren kinderen op school zelf iemand te zijn en om te gaan met anderen”

Artist's impressie van opvanglocatie met flexwoningen

Sneak preview

De plannen voor de opvanglocatie

In het voorjaar van 2025 stemde de gemeenteraad in met de ontwikkeling van een langdurige opvanglocatie voor ongeveer 250 asielzoekers. Sindsdien werken we de plannen verder uit. De afbeelding hiernaast geeft alvast een indruk van hoe het eruit kan komen te zien: opvang en flexwoningen op één terrein, met ruimte voor een plek die verbinding maakt met de buurt.

Een flinke verbouwing

Het bestaande gebouw krijgt een flinke opknapbeurt. We verbouwen het gebouw en voegen aan het achterste deel een extra verdieping toe. Zo maken we het geschikt voor langdurige opvang van ongeveer 250 asielzoekers. De opvang is bedoeld voor een periode van 20 jaar. We kijken bij de verbouwing daarom naar wat nu nodig is en ook naar wat nodig is voor de toekomst.

Eerst flexwoningen

Voordat de verbouwing kan beginnen komen er 48 flexwoningen op het voorterrein. Deze zijn tijdelijk bedoeld

voor de mensen die nu in het gebouw wonen. Tijdens de verbouwing verhuizen zij daarheen. Als het gebouw klaar is, verhuizen zij weer terug.

Als alles volgens plan verloopt worden de flexwoningen vóór de zomer van 2027 geplaatst. Inwoners en ondernemers uit de omgeving zijn hierover inmiddels geïnformeerd. De gemeente organiseerde hiervoor een inloopbijeenkomst.

Een plek voor de buurt

Een belangrijk onderdeel van de plannen is het 'community café', een soort buurtcafé. In de oude portiersloge willen we een plek maken waar bewoners van de opvang en mensen uit de buurt elkaar kunnen ontmoeten.

Het community café wordt nadrukkelijk méér dan een ontmoetingsplek. Het kan juist een plek worden waar bewoners van de opvang hun eerste stappen zetten richting meedoen in de samenleving. Bijvoorbeeld door er vrijwilligerswerk of betaald werk te doen, de Nederlandse

taal te oefenen en anderen te ontmoeten. Tegelijkertijd moet het een plek zijn waar ook buurtbewoners graag komen. Voor een kop koffie, een ontmoeting of gewoon om even binnen te lopen. Zo kan het community café een plek worden waar mensen elkaar leren kennen. Een plek waar de omgeving en de opvang meer met elkaar verbonden raken.

Samen bouwen aan de toekomst

We ontwikkelen de locatie stap voor stap en met aandacht. We informeren inwoners over de voortgang en nemen de tijd om verschillende belangen goed mee te wegen.

Want we bouwen hier niet alleen aan een opvanglocatie. We werken ook aan een plek die onderdeel wordt van Veenendaal en die op langere termijn van waarde kan zijn.

Een plek voor opvang. Een plek voor ontmoeting. En vooral: een plek die verbinding maakt.

Aan de buitenkant van de opvanglocatie aan de Wageningse laan is nu nog weinig te zien. Achter de schermen gebeurt ondertussen van alles. We werken volop aan de plannen voor de locatie van de toekomst. Daarbij kijken we naar het gebouw én naar het terrein eromheen. Naar groen, verkeersveiligheid, bereikbaarheid en vooral: hoe de locatie straks onderdeel wordt van de omgeving.

Buddy to Buddy brengt nieuwkomers en Nederlanders samen in Veenendaal

Toen Buddy to Buddy begin juli startte in Veenendaal hadden zich binnen twee weken al vijftien Veenendalers aangemeld die direct als buddy aan de slag wilden. Buddy to Buddy koppelt een nieuwkomer met een vluchtverleden en een Nederlandse inwoner van Veenendaal aan elkaar, op basis van gedeelde interesses. Geen vrijwilligerswerk met een vast programma, maar gewoon mens-tot-mens contact: samen koffiedrinken, boodschappen doen of een keer een dagje weg.

Judith Steegmans en Caitlin de Wit

"We zijn een aanvulling op wat er al is", zegt projectleider Caitlin de Wit. "Taalmaatjes, schuldhulpmaatjes, de voedselbank; dat is allemaal ontzettend waardevol. Wij richten ons juist op het vergroten van iemands sociale netwerk. Niet als hulpverlener en hulpbehoevende, maar als twee mensen die nieuwsgierig zijn naar elkaar. Samen met Lynn de Jong, als projectcoördinator, kijken we uit naar de eerste ontmoetingen tussen mensen die elkaar anders niet waren tegengekomen."

Netwerk vergroten

Wie nieuw is in Nederland, kent vaak nog weinig mensen buiten de opvang, school, werk of instanties. Buddy to Buddy bouwt daar een brug tussen. Gemiddeld groeit het netwerk van een nieuwkomer door een match met zo'n zes mensen. De Wit: "Vaak helpt het nieuwkomers om de Nederlandse taal sneller te spreken, maar het is nadrukkelijk geen taalcoachingsprogramma. Het gaat om samen dingen doen. Wat je doet, bepaal je zelf".

Een uurtje per week

Judith Steegmans meldde zich direct toen Buddy to Buddy naar Veenendaal kwam. "Ik dacht: ik heb wel een uurtje

over per week en vind het superleuk om met andere mensen om te gaan. Andersom zien ook de meeste nieuwkomers er echt naar uit om Nederlandse mensen te leren kennen. Gewoon vriendschappelijk, van mens tot mens, naast de verplichte contacten met organisaties." Ze kende Buddy to Buddy al vanuit Breda: "Daar deed ik de PR voor de film 'Klantreis'. Deze film volgt twee families twee jaar lang tijdens hun inburgeringsproces. De toegevoegde waarde van Buddy to Buddy komt daarbij goed in beeld".

Succesformule

Wie overweegt om zelf buddy te worden hoeft volgens Steegmans niet lang na te denken. "Gewoon doen. Je maakt iemand blij en je leert er zelf ook ontzettend veel van. Misschien ontdek je ondertussen ook iets nieuws over Veenendaal en Nederlandse gewoontes." De Wit: "Wat normaal lijkt wordt ineens weer bijzonder als je het door de ogen van iemand anders bekijkt. Je gaat op wereldreis in je eigen stad".

Het laagdrempelig contact tussen Nederlanders en nieuwkomers blijkt een succesformule. Buddy to Buddy bestaat inmiddels in zo'n dertig gemeenten in Nederland. In tien jaar tijd zijn ruim

"Je gaat op wereldreis in je eigen stad"

16.500 buddy's aan elkaar gekoppeld. Steegmans ziet de kracht ervan: "Door elkaar echt te ontmoeten verdwijnen beelden en vooroordelen vaak snel naar de achtergrond. Dan ontdek je dat we uiteindelijk vooral heel veel op elkaar lijken".

Ook buddy worden?

Lijkt het jou wel wat om buddy te worden, meld je dan aan. Dat doe je via een online profiel. Daarna krijg je een uitnodiging voor een matchingsdiner. Daar ontmoeten de gekoppelde buddy's elkaar voor het eerst. Daarna volgt een traject van vier maanden met een wekelijks contactmoment tussen jou en je buddy.

Kijk voor meer informatie op buddytobuddy.nl/veenendaal

VISA Veenendaal met *Veens Lef*

Toen in 2022 de eerste opvanglocaties in Veenendaal werden geopend, was de opdracht helder: mensen die hun huis, hun omgeving en soms zelfs hun hele leven achter zich hadden moeten laten, zo snel mogelijk een veilige plek bieden. Inmiddels zijn we een paar jaar verder. Wat begon in een periode van crisis en grote onzekerheid, is onderdeel geworden van onze gemeente. We hebben geleerd, aangepast en verder gebouwd. En daarmee is ook onze aanpak sterker, steviger en klaar voor de toekomst.

VISA Veenendaal is de naam die we hebben gegeven aan onze aanpak van opvang. Een duidelijk uitgangspunt voor de opvang van asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden. Verschillende mensen, met verschillende verhalen en verschillende situaties. Met één belangrijke overeenkomst: ze zijn hier. En zolang ze hier zijn, maken ze deel uit van onze samenleving.

VISA staat voor de keuzes die we daarin maken. Voor hoe we opvang organiseren, hoe we samenwerken en hoe we vooruitkijken. Met aandacht voor onze inwoners, voor de mensen die we opvangen en voor de toekomst van Veenendaal.

“Zolang je hier bent hoor je erbij”

Duidelijkheid en verantwoordelijkheid

Voor ons begint goede opvang daarom met iets dat misschien heel gewoon klinkt: duidelijkheid. Weten waar je aan toe bent. Weten wie waarvoor

verantwoordelijk is. En weten dat je op een veilige plek woont. Als gemeente kiezen we er bewust voor om daarin zelf verantwoordelijkheid te nemen. Waar het kan, houden we de organisatie van de opvang in eigen hand. Omdat we geloven dat we daarmee het beste kunnen aansluiten bij wat Veenendaal nodig heeft. Bij onze inwoners. Bij onze partners. En bij de mensen die we opvangen.

Meer dan een dak boven je hoofd

Opvang gaat voor ons over meer dan een dak boven je hoofd. Het gaat erom dat mensen vanaf de eerste dag volwaardig kunnen meedoen. De Nederlandse taal leren. Naar school gaan. Werkervaring opdoen. Vrijwilligerswerk doen. Nieuwe mensen ontmoeten. Een bijdrage leveren. En, als dat hun toekomst wordt, hier een nieuw bestaan opbouwen. Sommige mensen blijven. Anderen zijn hier tijdelijk. Maar voor ons is dat geen reden om te wachten met meedoen. Zolang je hier bent, hoor je erbij.

Dit alles kunnen we als gemeente natuurlijk niet alleen. Misschien is dat wel één van de belangrijkste lessen van de afgelopen jaren. De vrijwilliger die iedere week taallessen geeft. De ondernemer die

iemand een eerste kans op werk geeft. De maatschappelijke organisatie die net dat ene lijntje weet te leggen. De professional die ervoor zorgt dat zaken achter de schermen goed geregeld zijn. En juist ook de Veenendaalse inwoner die gedag zegt tegen een vluchteling. Allemaal mensen die zich op hun eigen manier inzetten. Iedereen doet iets anders. En samen maken ze het verschil.

Goede opvang is nooit af

Juist daarom vinden we het belangrijk om verder te kijken dan vandaag. Goede opvang is nooit af. We weten inmiddels beter wat werkt dan een paar jaar geleden. Tegelijk blijven we nieuwsgierig en ambitieus. We blijven vragen stellen. Wat kan beter? Wat kunnen we van elkaar leren? Hoe zorgen we dat wat we vandaag opbouwen ook morgen nog van waarde is?

Dat zie je bijvoorbeeld terug in de manier waarop we naar onze opvanglocaties kijken. We bouwen en verbouwen niet alleen voor de behoefte van vandaag. We kijken ook naar de toekomst. Want een gebouw dat vandaag opvang biedt, kan morgen misschien een andere bestemming krijgen, bijvoorbeeld als woonruimte. Dat vraagt om ambacht. Om aandacht, vakmanschap en de bereidheid om steeds opnieuw te kijken hoe het beter kan. Het terrein aan de Wageningselaan heet niet voor niets Het Ambacht. Het is de plek van vandaag én onderdeel van de wijk van morgen. Het woord staat voor ons ook voor hoe

we willen werken: zorgvuldig, lerend en met oog voor wat we aan het bouwen zijn. En soms vraagt dat om iets anders.

Om lef. Om Veens Lef.

Lef om verantwoordelijkheid te nemen. Om te investeren in nieuwe manieren van werken. Om verder te kijken dan de opvang van vandaag. Om keuzes te maken die niet altijd de gemakkelijkste zijn, maar wel passen bij wat Veenendaal nodig heeft. En misschien nog wel het belangrijkste: lef om menselijk te blijven.

Theona Zeeuwe
Programmamanager Opvang

“Duidelijk waar het moet. Menselijk waar het kan. Dat is voor ons Veens lef”

Colofon

Dit is het magazine van het programma Opvang in Veenendaal. In dit programma werkt de gemeente aan een duurzame, goede, rechtvaardige en samenhangende aanpak en uitvoering van opvang, huisvesting en begeleiding van (Oekraïense) vluchtelingen, asielzoekers en statushouders.

Copyright © 2026 Gemeente Veenendaal
Fotografie: Fotostudio 7
Teksten: Krijn Weeda – Weeda Communicatie
(artikelen blz. 04 t/m 09, 12 t/m 15 en 17)
Vormgeving en opmaak: Okkerreclame

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of gepubliceerd, op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Adres: Raadhuisplein 1
Veenendaal

Telefoon: (0318) 538 538

Postadres: Postbus 1100
3900 BC Veenendaal

Website: www.veenendaal.nl

Contact: Heb je vragen over de inhoud van
dit magazine, neem dan contact op via
programmaopvang@veenendaal.nl.